

Կը հրատարակէր Զորքշաքի իւր Դարձի օրերը : — Բաժանորդագրութեան տեղն է Կ . Պօլիս ճամբը խան միջնաշարի թիւ 8 : Դուրսէն եկած ամենայն յօդուածք կը կրճատվին ըստ հարկին : Նամակներն ու յօդուածները պէտք է ուղղել ան խմբագիրը :

Գին տարեկան 400 թերթ կանխիկ զըշ. 400, Կեցամուսեց 50 թերթ զըշ. 50 Ի Գառաւաց համար 400 թերթ 1 լիւր. 50 թերթ 1/2 լիւր. Մէկ թերթը 50 փարպ: Հրատարակելու համար եկած ծառուցմանց սակաւիւթիւն կըլլայ:

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՊՂՈՎՆԷ ՈՒ ՊԱՏ.

ԴԻՍԴԻՆ ԳԵՃԸ

Կրօնական Ժողովը այս երկուշաբ-
թի Պատրիարքին հետ աղօրթիկ կույ-
մը ըրեր է . չատ աղէկ ըրեր է . Պատ-
րիարքին չափազանց ներողամտութիւ-
նը զօգեւում համար, ամենին անհերոզ
ուղարկեցէքն զատ ուրիշ բան չը ճան-
չող Թաղէօս Եղիսիսյացոյն նախագա-
հութեամբ Կրօնական Ժողով մը պէտք
էր . ան ալ ունեցանք . հիմայ ալ կը
գործէ ու թող չըտար Պատրիարքին որ
նորէ :

Առիւն պատճառը ով է եղեր :
Ամեն տոնն կռիւն պատճառը
ով իրւայ կիւնը .

Այս անգամ ալ կուրին պատճա-
ռը կին մըն է, որ իր էրկընէն թողվեր,
Յօթի պատկով ուրիշ Հայու մը հետ
կարգվեր և այս շաբթու ալ ելեր
զէվէկուծիւն ըրեր ԲԱՄԵՆԵՐ Է :

Մեռելին տեղիլուանքը կուզեն որ
գլխիքին սատանաները վախընենք
համար, մեծ բազմութեամբ անդին
դրկեն այս կինը, հեռք ութը տասը
քահանայ ղենելով: Տէրպապաներն
ալ պատրաստովքը են որ հետը եր-
թան. կրօնական ժողովը այս բանը ի-
մանալուն պէս՝ Տէրպապաներուն հացին
մանկ ըլլալով, որոշեր է որ մինակ մէկ
քահանայ մը երթայ հետո ի դերեզման:

Սեւեթին տէրլուտանքը եկեր ըսեր են թէ մենք աս կինը մէկ քահանայի մը հետ միտ մինակ այնչափ հեռունքը զբեկու վրտահութիւն չունինք, կաղաչենք որ մինակ մէկ քահանայով մը չըղբղբի: Կրօնական ժողովը ալ իրաւացի դատեր է անոնց ըսածը, ու հրաման ըրե՞նք որ երկու քահանայ առնեն տանին այս կինը:

Մեռելին տէրվորա՛նք ասով աշ-
դո՛հ չեն հեղեր, դա՛ցեր, Հայրիկին լն-
կե՛ր են. և անոր՝ թոյլտուութեամբը
ու՛թ քահանայով վերցուցեր են մեռե-
լի՛ :

Ասոր վրայ Կրօնական ժողովը կը-
րակ կտրեր ու Հայրիկէն հետ աղւորիկ
կուլ մը բրեր է և մինչև որ Հայրիկ
թողութիւն չէ ինդրեր՝ չէ հաշտվեր
անոր հետ :

Մենք Պատրիարքը չենք արդարացրներ այս եղեւթեան մէջ, չէ թէ թոյլատուութիւն ընելուն համար, որովհետեւ մեզի համար Արօնական Ժողովին երկու քահանայի թոյլտուութեանն ու Հայրիկի ու թ քահանայի թոյլտուութեան մէջի տարբերութիւնը ճէն աւելի արժէք մը չունի։ Հապա անոր համար կը մեղադրենք զինքը որ չ'է գացեր Արօնական Ժողովին հարցնելու թէ երկու օր առաջ, այդ կնիւնը քահանայ մը զրկելով խոստովանցընելով ու հաղորդելով Քրիստոսի հետ հաշտեցնելէն ետքը, խեղճ Տէրպապաներուն յանցանքը ինչ է որ անոնց հետ հաշտեցնել չեն ուզեր և զանոնք մէկ քանի զրուշ առնելէն կը զրկեն։ Կամ թէ այն երկու քահանաներուն ինչու թոյլատուութիւն կ'ընեն, որ երթան մէկ մէկ մէծիտիէ առնեն ու միւս քահանաներուն թող չեն տաք, որ երթան առնոնք ալ մէկ մէկ մէծիտիէ առնեն մինչդեռ մեռելին տէրը քաակին բերանը բացեր կայնելէ, որ տէրտէք եմբսողին ստակ տայ։

Արդեօք մեռել մը ութ քահանա-
յով գերեզման երթայ նէ, անկէ արքա-
յութիւն կերթայ ու մէկ երկու քահա-
նայով երթայ նէ դո՞՞սք կերթայ :
— Մթէ այդպէս է, վայ ձեզ աղքատ-
ներ : դուք արքայութեան երես տես-
նէ իք չունիք, ինչպէս որ մենք ալ ա-
դոր տարակոյս չունինք :

Արօնական ժողովը հիմայ մեզի պիտի ըսէ, թէ, մեր եկեղեցին Պապական եկեղեցին չէ որ Նիւթական պատիժներ տայ . մեր եկեղեցին առաժ պատիժը բարոյական է, մեղաւոր մեռելին առջիկէն ալ քահանայներ չըլլըրկելը բարոյական պատիժ մըն է :

Ա. Դ. խոսքը լսելու ըլլանք նէ կը

պարտաւորինք լրջաբար խօսիլ Կրօնա-
կան Ժողովին հետ. ան ալ դալ թեր-
թին իր թողունք:

ՄԻՈՒԱԵՍՆ ԵՈՐ ԱՌԱՋՈՐԿՈՐ:

ԹԻՒՆ ՄԷ

Մէծմուտի հաւատիս կրպատուի-
լէ, որ ալ այսուհետեւ Հասունեանի,
խօսք չընենք. Հասունեաններ ըսելու
տեղ անհնազանդ եւ անստամբ ըսենք:
Հասունեանին ալ Կապտամբնեբու պոյ-
րախօտար ըսել պէտք կըլլայ. Հակահա-
սունեաններուն ալ արեւիկեան կաթո-
լիկ ըսենք:

Արդ որովհետեւ Մէճմուան պատ-
ռերեց, և որովհետեւ Մէճմուան կա-
թողիկէ Հայոց կէս—պաշտօնական չէ նե-
տէլ քաւորդ պաշտօնական լրագիրն է
և որովհետեւ Մէճմուան մեր պապալը-
խըն է պետք է որ հնազանդինք, որ
պէս զի անհնազանդ չլլանք, ապստամբ
չլլայ որ ըսել կըլլայ՝ Հատենեան չը-
լանք :

Հիմա՛յ որ այս ծանուցումն ըրինք,
եղեղութիւնն ալ պատմենք :

Այս ցարթու այս ապստամբներէն
Վարդան Պէյ Աթոռիկ հայոց երեւե-
րինեղէն մէկուն երթալով Կառալարիկէ
որ հինգ հոգի Աթոռիկ հայոց կողմէն
հինգ հոգի ալ ապստամբներուն կողմէն
միանան ու անցուկը մոռցուկ ընելով՝
նոր Պատրիարքին հետ միառին զլջման
գիր մը գրեն Հռովմ և բանադրանքը
վերցրնել տան :

Վարդան Պէյի այս առաջարկու-
թիւնը չէ ընդունվեր նէ ալ նորնոր
Պատրիարքը, Ռեքսպատիւ Հայր Օհան
Քիւրեճեան զգլման դիրք գրեք, պառ-
տաստեր է և քանի մը օրէն պիտի գըր-
կէ եղեր :

Մէջուխէշան այս գիրին օրինակը
մեր ձեռքը հասուց նէ ալ՝ մենք հը-
րատարակութիւնը այնօրուան չըկրցանք
հասցնել ու չորեքշաբթի օրուան պա-
հեցինք :

Տասնևվեց Կարենիան Կարենիան աղջիկ

Այս օրերս քաղաքիս եւրոպական լեզուով լրագիրները, առաւել իրկուն պոռալով կոկորդներն կը պատուեն ու սա ծանուցումը կը նեն:

Ղալաթիոյ ձիգլիգաց եկեղեցիին մարապետներուն տասնևվեց տարու մէկ աղջիկը կորսըվեր է, ո՛ր պարկեշտ մարդն որ այս աղջիկը տանի այդ մարապետներուն յանձնէ՝ մեծ վարձք պիտի ընդունի:

Իրաւ որ թէ որ կորսըվող աղջիկը հինգ վեց տարու բան մը ըլլար՝ այս երկար ու քանիցս կրկնված ծանուցումներուն կարօտութիւն չէր մնար. Մայրապետները իրենք չըմտաւած՝ այդ աղջիկը կը գտնըվէր, վասն զի հինգ վեց տարու աղջիկ մը, գիտէք ա՛, թօքլու մը կամ ասեղ մը չէ որ ինչայնէ չը գտնըվի:

Բայց տասնևվեց տարու աղջկան մը ակամայ կամօք կորուստը չիտակը մեծ ծանուցումներու ու փնտռումներու կարօտութիւն ունի գտնըվելու համար:

Այս լուրն ալ սուտ է չենք կրնար ըսել. վասն զի մայրապետները լրագրապետները խաբելու համար սուտ չեն խօսիր:

Մինակ սաչափը չեն մտածեր այդ Մայրապետները, որ այդ աղջկան ինչ աղգէ՝ ըլլալն ալ ծանուցում ընել տալին նէ՝ գիւրութեամբ կը գտնըվէր. վասն զի եթէ Յոյն ըլլալը հասկընալինք՝ խրատ կուտայինք իրենց որ երթան մարդակեր հրեայներուն քով ընտուեն. իրաւ, խամուռսըզի ատենն անցած է, բայց աղջիկ մը մէկ տարու մէջ չը հոտեցնելով պահելու չափ վարպետ են Հրեայները: Թէ որ աղջիկը Հայ էր նէ՝ Յունաց Պատրիարքարանը կը փնտռէին. և սալամուռան կոխված ալ ըլլար նէ՝ դարձեալ կրնային գտնել: Թէ որ Եւրոպացիի աղջիկ էր նէ՝ Պօլսոյ մէջ Եւրոպացի աղջիկները կորսըվին նէ ուրիշ որ կը գտնըվին հոն կերթային ու հիւանդ ալ ըլլար նէ՝ կրնային առնել ու հիւանդութիւնը անցընել:

Բայց մայրապետները, որ աշխարհըս մի հօտ մի հովիւ ընելու կաշխատին, աղգութեան դաղաբար չունենալով թերիս չեն դիտեր թէ այդ կորսըված տասնևվեց տարու երեխայն ինչ աղգէ էր:

Մէկ մ'ալ սա հետաքրքրութիւն կը պատճառէ մեզի և շատ կը փափաքէինք գիտնալ թէ արդեօք աղջիկը Վանքէն դուրս է ելեր ու անյայտ է եղեր, չէ նէ մէկը Վանքէն ներս մըտեր ու աղջիկը գողցեր է:

Աս ալ աղջիկը գտնըված ատեն իմանալու յուսով առայժմ մենք ալ ծանուցում կը նենք որ այս աղջիկը

գտնողը թող տանի Ղալաթիոյ ձիգլի. թի եկեղեցին յանձնէ ու իր վարձքը ընդունի՝ թէ որ մինչև այսօր ընդունած չէ:

ՕՐՀՆԵԱԼ ՄԱՅԻՍ

Թէ որ բանաստեղծ մը ըլլայի՝ սա Մայիսի վրայ անանկ բաներ պիտի գրէի որ և ոչ մէկ բանաստեղծի մը քէն անցած է մինչև հիմայ: Վասն զի այս Մայիսի մէջ այնպիսի հրաշքներ գործըված, են որ բնութեան այս ամսուն մէջ գործած հրաշքները անոնց քով շատ ոյնչ բաներ են: Մայիսը չէ թէ միայն բնութիւնը կը կենդանացընէ հապա նաև մարդկութիւնը. շատ ինկած աղգեր, ոտքի տակ մնացած, դերի եղած աղգեր, կը կանգնեցընէ, և ազատ կընէ որ տուններին երթան:

Մայիսը բաղդ կը բերէ, ինծի ալ տարի մը բերաւ բայց ամենը տասն և հինգ օր քչեց. ինչ է նէ դարձեալ գոհ եմ որովհետև մէկ օրուան թագաւորութիւնն ալ թագաւորութիւն է:

Մայիսը հայերուն Սահմանադրութիւն բերաւ. Պուլկարներուն ազատ եկեղեցի, կաթողիկ հայերուն նոր Պատրիարք և իրենց եկեղեցիին ինքնօրինութիւն:

Յունաց Պատրիարքը ազատեց բերաւ որ խայմախճինքն ու եօղուրոճինքն:

Հասունեանը ազատեց հաղարաւոր նշովեղանքէ ու անիծեղանքէ:

Խախամ պաշին պիտի ազատէ այսօր կամ վաղը շատ մը թռփա ուտող, Սինավօն չը գացող, խամուռսըզ իրենք չինող անհաւատներէ և մագերինն ցուցընող անաւակ կիներէ:

Մեծ Եպարքոսը ազատեց Պուլկարներուն ու կաթողիկ հայերուն գըլխացաւութիւններէն:

Հիւնքեար-խսկէխսին ո՞վ գիտէր առաջ. հիմայ չը գիտցող հայ չըմնաց: Սարը-Եարի գիֆտ-Սուլիէն ո՞վ կայ չը խմած. կեցցէ Սահմանադրութիւն պուռալով ո՞վ գաւաթը չէ անկած:

Տարուէ տարի նոր երգեր, նոր եղանակներով Սահմանադրութիւնը այս ամսուն մէջ կը բարեկեն. տարին 364 երբեմն ալ 365 օրը Սահմանադրութիւնը անգամ մը բերանը չառնողը մայիսի մէջ օր մը բերնէն վար չը գէր:

Հիմայ իմացանք Մայիսի մէկ շնորհքը չէ՞ նաև որ Խսկիւտար բնակող Հասունեանի մը զաւակը աշխարհ գալով Հասունեան վարդապետ մը երեխան մկրտելու գացած ատեն տեսնելով որ տանը մէջ դրացիներէն Լուսաւորչական կիներ կան, մինչև որ ասոնք դուրս չեղնեն ես չեմ մկրտեր կըսէ ու երեխային հայրն ու մայրն ալ հնազանդելով դրացիները դուրս կը նեն որ վար-

դապետը իրենց զաւակը մկրտէ:

Բայց Մայիսի այս ամեն շնորհքներէն մեծը մեծագոյնը կայ որ հիմայ չըսինք ու ետքին պահեցինք:

Մայիսի ամենէն մեծ հրաշքը աս է որ Մայիս մեր հայերուն ձեռքը Կարենի Գիւլիկի տուաւ:

Ուրեմն օրհնեալ ըլլայ Մայիս:

ՓՈՒՆՆԵՐ ԴժՅԱՅԻՆՆԵՐ

Լսեցինք թէ, անցեալ օր քանի մը բեռնակիր ու ջրկիր ելեր փռնի գրասենեակը գացեր, և ձեռքերին փռնի մէկ թերթը բռնած՝ Պարոն Ալաճաճի եանին հորցուցեր են թէ այն թերթը ի՞նք գրած է. — այո՛ ինչէ՞ն հարցուցիք. — ծո թշուառական, դուն ինչո՞ւ Հայրիկին վրայ սուտ բաներ կը գրես, ըսելով աթոռ մը ձեռք անցուցեր ու վրան յարձակեր են, հէ՛, նպովի՛ց ծընունդ (անոնք ուրիշ քաղաքավարական բառեր ըսեր են բայց մենք չենք գործածեր) ինչո՞ ետեւէն ինկեր ես այն մարդուն...

Ծո տղայք հասէ՛ք, վաղցե՛ք... Բարեբաղդաբար տղայքը — իրեն տըղայքը չը հասկըցի, տպարանին տղայքը — վրայ հասեր են ու թող չեն տուեր որ Պարոն Ալաճաճիեան ծիծ ուտէ:

Սոսի շատ ցաւալի բան մըն է, խմբագիր մը ազատ պէտք է ըլլայ ու զածը գրելու. թէ որ խենդ ու խելառ բաներ են գրածները՝ ժողովուրդին պատիժն է անի, իսկ եթէ ժողովուրդը չը կարդայ այդ թերթը, ան ալ խմբագրին պատիժն է, խմբագիր մը պատժել ուղղը անոր թերթը չը կարդար եղաւ զնաց:

Մէկ կողմէն այս դժբաղդ պատահարին վրայ մեր ցաւը յայտնած ատեն չենք կրնար նաև մեր զգացած ուրախութիւնն ալ ծածկել տեսնելով որ հայ բեռնակիրներն ու ջրկիրներն ալ սկսեր են արդարն ու անիրաւ ճանչել և անիրաւութեան առջև անտարբեր չը կրնալ կենալ:

Յոյս ունինք, որ պարօն Ալաճաճեան այս ծանր օրը թերթով անցընելէն ետքը, այսուհետև զգոյշ կը ըլլայ այս խրատով, ու իր սուտերն ու զրպարտութիւնները քիչ մը խնայութեամբ կը գործածէ:

Բայց ասկէ ետքն ալ զգուշութիւն չընէ ու սուտն ու սխալը միշտ իրարու խառնէ նէ՝ դարձեալ իր գիտնալու բանն է, արիւն իւր ի գլուխ իւր և թուք ու մուր յ'երեսս իւր:

Լենք կաղաչենք Հայրիկի պատւոյն նախանձախնդիր բեռնակիրներն ու ջրկիրները, որ ՓՈՒՆՆԵՐ չը գալին ու Մեղուին ելնէն ձեռքէն չառնեն:

Նկայք Երհնեալք հօր իմոյ և ես հաւվեցուցից զձեզ . զի ուր եսն եմ, անդ և պաշտօնեայն իմեղիցի : — Ի՞նչ կրտես, գերերջանիկ Հայր Ժո-
ղովուրդը կը պոռայ — Դուք հոգ մ'ընէք, ես անոնք այնքան դիւթեր ու կախարդեր եմ, այնքան ափսօնլամիշ ըրեր, սէրսէմէթմիշ
ըրեր, տույղուսըզ ըրեր եմ որ ո՛չ ազգ, ո՛չ կրօնք և ո՛չ մալ միւլք կ'երկնան աչքերնուն . ո՛չ ստրկութիւննին կիմանան, ո՛չ խայտառակութիւննին կը
տեսնեն՝ վասն ամենամեծ փառացն Պապին և երջանկութեան նորին ծառային :

ՍՈՂՐՈՒՃԼՈՒ ՊԱՅՐԱԽՏԱՐ

Սմեն մարդ այնպէս գիտեն որ
Կաթոլիկ Հայերը երկուքի բաժնոված
էին. մէկ մասը Հակահասունեանք կըս-

Բայց Կաթոլիկ Հայերը իրեքի
բաժնոված էին. մէկ մաս մ'ալ կարող
էր. այսինքն իբրեւ տինտէն ա-

Սյո բանակին ալ գլուխ մը պէտք
էր ա', ասոնց ալ պայրախտար եղաւ
Սողրուճեան վարդապետ, որ Սողրու-

Յոյս ունէր որ ո'ր կողմը վրայ ել-
նէ ու ինք ալ այն կողմը երթայ նէ'
Պապանաներով պիտի ընդունին զիրքը.

Հասունեաններուն ատենի Հակա-
հասունեաններուն զլուելի, իրեն հար-
ցընես նէ' երկու կողմն ալ հաւասար

Ստով սա աղեկութիւնը պիտի ըլ-
լայ որ, Կաթոլիկ Հայերուն չեղոր մա-
սին զլխաւորը ո'րն է ըսելու կարօտու-

ՄԱՆՐ ԽՕՍԱԿՅՈՒԹԻՒՆՔ

Ըրէն Կէն Կառն Գէլ

Սյրը : — Վայ, վայ, վայ, այսօր
դարձեալ երրորդ անգամը կըլլայ որ
Ընդհանուր Ժողովոյ նիստերուն չըպի-

Կինը. — Ինչո՞ւ հիւանդ ելլաս.
մինակ հիւանդ ելլալու պատճառով
ներկայ չըգտնելիլը ներելի չէ եւ.

Սպարապէտ Գէլն էր ասորաբանին

— Իմացա՞ր, Սուրբիկ տուտու.
— Ի՞նչ է եղեր քի :
— Սյոսը վաղը Գերապայծառ

Ըրէն Կէն Կառն Գէլ

Հայր մեր որ յերկինս սուրբ եղի-
ցի անուն քո, նոր փառանդ շնեցիր
լինջա՞ւ.

— Մօտիսդ ան տահա չըբերաւ :
Եկեալէ արքայութիւն քո, եղի-
ցին կամք քո, դա կէսճին շաբաթն

— Սն հիւսա պարիդ է կըսնկոր.
որպէս և մեք թողունք մերոց պարտա-
պանաց ո'վ ըսաւ. ձօնճին հարցու-

— Սն հիւսա պարիդ է կըսնկոր.
որպէս և մեք թողունք մերոց պարտա-
պանաց ո'վ ըսաւ. ձօնճին հարցու-

— Ֆիլէին ալ շատ մաղ պէտք է
2ի քո է արքայութիւն իմ մա-
ղերս բէք շատ է և զօրութիւն և փառք

Յաւիտեանս յաւիտեանց ամեն
մարդ իմ մաղերուն կը հաւնի :
— Էյ քու մաղերդ աղւոր է.

ԻԼԱՆ

Յորանա՞ Տէվլէթի թէպատարնտան
Մահարըն թէպատարն Տէվլէթի ալիէտէն
Թաշճը պաշը Սաւաքել զիմմէթինտէն
լան ալաճաղընէ տալի թիճարէթ մահ.

1289 29 Բէպիլ Էվլէլ
1288 17 Մայիս

ԻԼԱՆ

Մանասեան վերէսկէսինին Տէ-
յիրմէնի ողու Վասիլաքի գեմմէթին-
տէն օլան ալաճաղընա տայիր Թիճարէթ
մուհաքէմէսինտէն վերիմիշ օլան իլա-

1286 Բէպիլ Էվլէլ 22
1288 Մայիս 18

(Գաղ — Եւլ)

ԽՍԲԱԳԻՐ ՏԵՐՈՐԷՆ

Յ. Գ. ԵՐԵՎԱՆ

Գ. ՊՕԼԱՍ

ՏՊԱՐԱԿԻՐԷՆ ՄԱՆԳՈՐԷՆՅՈՒՆ